



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

 VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT


Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Mgr. Ľubica Dobálová

Tvorivo a dramaticky

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava
Autor UZ: Mgr. Lubica Dobálová
Kontakt na autora UZ: ZŠ sv. Michala, Školská 1, Spišské Tomášovce
dobalova.lubica@gmail.com
Názov: Tvorivo a dramaticky
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok Mgr. Anna Kromková
vypracoval:
ISBN 978-80-565-1003-2

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text nepresiel štýlistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Hans Christian Andersen - Škaredé káčatko.....	4
Ľudové piesne.....	8
Nárečie	8
Spisovný jazyk.....	8
Gabriela Futová - Naša mama je bosorka.....	9
Dan Clark - Mať takého brata	10
Bábkové divadlo	12
Uškove starosti	14
Domček, domček, kto v tebe býva ?	15
Ľudová pieseň.....	17
Tvorba plagátu.....	18
Oznámenie	20
Pozvánka.....	21
Stupňovanie príavných mien.....	22
Povesť O troch prútoch	25
Hádanky.....	27
Príslovia	29
Porekadlá.....	31
Pranostiky	32
Lucy Maud Montgomeryová - Anna zo Zeleného domu.....	33
Podstatné mená	35
Vzory mužského rodu.....	36
Vzory ženského rodu	38
Vzory stredného rodu.....	40
Slovesá.....	43
Použité zdroje.....	44

Hans Christian Andersen - Škaredé káčatko

Nezáleží na tom, či sa niekto narodí na kačacom dvore, ak sa vyliahol z labutieho vajca! Po všetkej biede a trápení, čo prežila, cítila sa labuť naozaj šťastná. Teraz si vedela vážiť svoje šťastie, všetku nádheru, ktorou bola obdarovaná. A veľké labute plávali okolo nej a hladili ju zobákmi.

Do záhrady prišlo niekol'ko detí, hádzali do vody chlieb a zrno a najmenšie zvolalo: "Je tu nová labuť!" Ostatné deti zajasali s ním : "Áno, prišla nová labuť!" Od radosti tlieskali rukami a tancovali. Potom prišli otec a matka, hádzali do vody chlieb a koláče a všetci vraveli: "Tá nová je najkrajšia! Taká mladá a krásna!" A staré labute sa jej ukláňali.

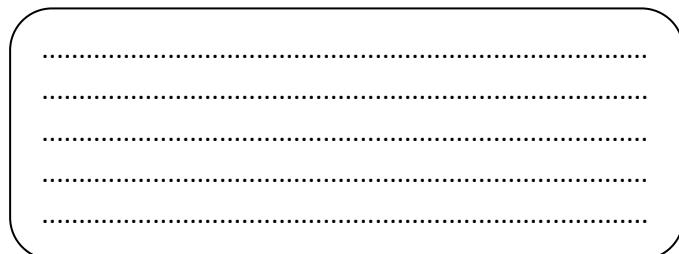
Tu sa veľmi zahanbila a vopchala hlavu pod krídla, nevedela, čo robiť! Bola nevýslovne šťastná, ale nie pyšná, lebo dobré srdce nikdy nespyšnie. Myslela na to, ako ju prenasledovali a vysmievali sa jej. Teraz však počuje od každého, že je najkrajšia zo všetkých krásnych vtákov. Orgován sa knej skláňal až na hladinu a slnko svietilo teplo a príjemne. Tu zašuchotala perím, dvihla štíhly krk a z celého srdca zajasala: "O toľkom šťastí sa mi ani neprisnilo, keď som bola mrzkým káčatkom!"

Úlohy

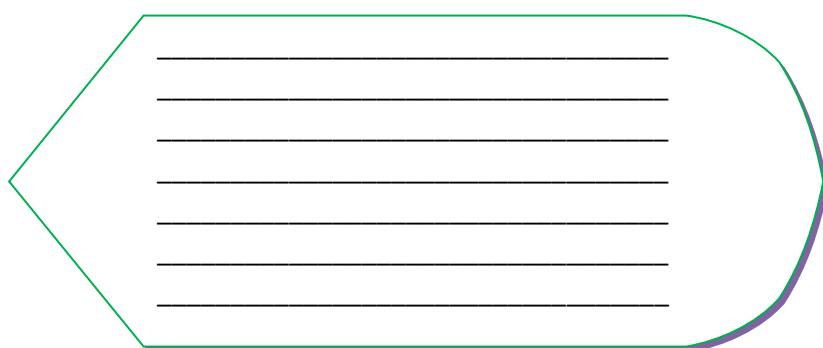
Doplň odpovede podľa textu.

1. Nezáleží na tom, či sa niekto narodí na kačacom dvore, ak sa
2. "O toľkom šťastí sa mi ani neprisnilo, keď som bola ešte"!
3. Bola nevýslovne šťastná, ale nie pyšná, lebo

Vypíš z rozprávky postavy.



Opíš vlastnosti labuti.



Vypíš priamu reč z textu.

Nájdi v príbehu slovné druhy.

5 podstatných mien

The diagram consists of three main geometric shapes. At the bottom is a small, solid black rectangle. Above it is a larger, hollow black rectangle with a dotted horizontal line inside. In the top right corner of the larger rectangle, there is a solid black triangle pointing downwards.

5 prídavných mien

5 slovies

A large, light blue arrow pointing right, indicating the direction of the next section.

Ilustruj rozprávku.



1. Vymenuj zvieratká, ktoré v rozprávke vystupujú.

2. Povedz, ako vplyva na káčatko správanie dvora.

3. Vyhladaj v texte vetu, v ktorej sa káčatko samo hodnotí podľa vonkajšieho vzhľadu.

4. Vyhladaj v rozprávke časť, kde sa ti správanie obyvateľov dvora nepáči.

5. Porovnaj správanie kačacej mamky a ostatných postáv v rozprávke voči mrzkému káčatku.

6. Nájdi v texte časť, v ktorej kačacia matka vyjadruje svoj vzťah k dieťaťu. Ako nazývame takýto cit? Myslíš, že bolo spravodlivé odsúdiť a vysmievať sa káčatku len preto, že sa od ostatných odlišovalo? Zdôvodni svoj názor.

7. Povedz svojimi slovami svoje predstavy o tom, aký by mal byť život a vzťahy medzi priateľmi.

8. Rozšifruj pomocou šifry mená slovenských spisovateľov.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Z	Y	X
✌	👋	👍	👎	👉	👉	☝	☝	🖐	🖐	😊	😊	😊	💣	💀	👉	👉	🌟	💧	✳️	✳️	✳️	✳️	✳️

Dopíš správne interpunkčné znamienka do mien



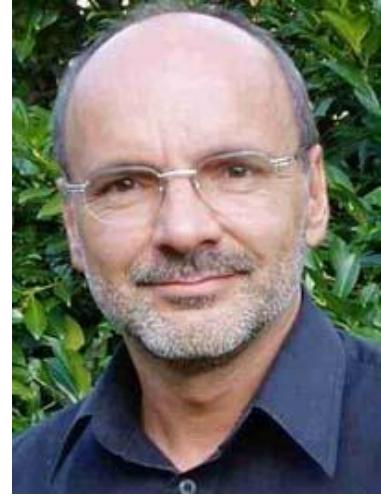
💣🌟💧 ✌👉👉👉👉👉



😊🌟💧 ✌👉👉👉👉👉



😊👉👉👉👉👉



😊💀 ✌👉👉👉👉👉

Ludové piesne

A na hure a na hure ovos pokošený - spišská ľudová pieseň

1. A na hure a na hure ovos pokošený, a do stožka a do stožka šumne uložený, na tym stožku šedzi lastovička moja milá premilená daj poboškac líčka.
2. Keby ja ci, keby ja ci líčka boškac dala, ta ja by še, ta ja by še nikdaj nevydala, storaz neraz ja ci povedala ic ode mne, nestoj pri mne ja ce nevolala.
3. Ked ši prišol, ked ši prišol, ta me ľub, ta me ľub , nestoj pri, nestoj pri mne jak ten slup, jak ten slup, bo ked ty slup ja živa ja živa , ta ja by še, ta ja by še ľubila, ľubila.

Vypíš nárečové slová.

.....
.....
.....

Prirad' nárečové slová k spisovným:

Nárečie	Spisovný jazyk
Hure	na tom
Pokošeny	stokrát
Stožka	prišiel
na tym	sedí
Šedzi	pobozkať
Poboškac	sa
Še	chod' odo mňa
ic ode mne	hore
Storaz	stíp
Prišol	pokosený
Slup	stoh

Gabriela Futová - Naša mama je bosorka

Mama nás posadila na posteľ, sadla si oproti a začala a vypočúvaním: "Ako to, že čaruješ, Niko? Odkiaľ to vies?" "Máme bosorácku knihu!" rapotala Natala. "Ako ste sa k nej dostali?"

Už mi bolo všetko jedno. Mama na to aj tak príde, hlavne, keď má takú dobrú bonzáčku. Rozhodol som sa ísť s pravdou von a všetko som jej porozprával. Ako sme od nej vymámili otváracie kúzlo a ako sa Natalka pri tom skoro zadusila. A čím viac som jej rozprával, tým sa mama viac mračila. Ale ja som pocítil úľavu, že to už nemusím dusiť v sebe. Nakoniec sa mama dozvedela, že sme si vyčarovali svoju vlastnú bosorácku knihu. To sme však nevedeli, že takáto kniha sa nesmie rozmnožovať, lebo kúzla strácajú svoju moc.

Mama nám povedala : "Deti moje, veľmi ste ma sklamali." Akoby mi týmito slovami vrazila dýku do srdca. "Čarovali ste poza môj chrbát!"

Vyznač v texte úvod – Ú, jadro – J, záver – Z.

Vysvetli mamine slová: "Akoby mi týmito slovami vrazila dýku do srdca. "

Napiš tému.

Napiš hlavnú myšlienku.

Prerozprávaj príbeh vlastnými slovami.

Dan Clark - Mat' takého brata

Môj priateľ Paul dostał ako vianočný darček od svojho brata auto. Na Štedrý deň Paul vychádzal zo svojho úradu a uvidel, že nejaký chlapčisko chodí okolo jeho vyblýskaného nového auta a obdivuje ho. "To je vaše auto, pane?" opýtal sa. Paul prikývol : "Môj brat mi ho daroval k Vianociam." Chlapca to šokovalo. "To znamená, že váš brat vám ho dal, a vás to nestálo vôbec nič? Páni, keby som ja..." A na chvíľu sa odmlčal. Paul samozrejme vedel, čo chlapec chce povedať - že aj on by chcel mať takého brata. Ale to, čo ten mladík povedal, Paula veľmi prekvapilo. "Keby som aj ja," pokračoval chlapec, "mohol byť takým bratom." Paul s úžasom pozrel na chlapca a bez dlhého premýšľania sa ho spýtal : "Nechceš sa previezť v mojom aute?" "Ale áno, s radosťou."

Po krátkej jazde sa chlapec s rozžiarenými očami pozrel na Paula a povedal : "Pane, nemohli by ste ísť popred náš dom?" Paul sa pousmial. Predpokladal, že vie, čo ten mládenec chce. Chce, aby jeho susedia videli, ako sa vezie domov v krásnom aute. Ale opäť sa zmýlil. "Zastavte, prosím vás, tam, kde sú tie dva schody," požiadal ho chlapec. Potom vybehol hore po schodoch. Po malej chvíli Paul počul, že sa vracia, ale nešiel rýchlo. Niesol na rukách svojho malého chromého brata. Posadil ho na najspodnejší schodík, pritisol s k nemu a ukázal na auto. "Tak tu je, Baddy. Je to tak, ako som ti povedal hore. Jeho brat mu ho dal k Vianociam, takže ho nestálo ani cent. A jedného dňa ti aj ja kúpim také isté... potom na vlastné oči uvidíš všetky tie krásne veci vo vianočných výkladoch, o ktorých som ti hovoril."

Paul vystúpil z auta a posadil chlapca na predné sedadlo. Jeho starší brat si s rozžiarenými očami sadol vedľa neho, a potom sa trojica vydala na nezabudnuteľnú sviatočnú jazdu.

V ten Štedrý deň Paul porozumel Ježišovým slovám : "Je požehnaný ten, kto dáva..."

Úlohy

1. Táto ukážka je:

- | | |
|--------------|------------|
| A. rozprávka | C. povest' |
| B. poviedka | D. báj |

Napíš osnovu príbehu.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2. V poviedke sme sa stretli s dvoma dvojicami bratov - dospelými a deťmi. Napíš, aký rozdiel medzi nimi vidíš.

3. Prepíš vlastnými slovami dej príbehu od časti, keď chlapec vybehol hore po schodoch.

4. Čím chlapec vytvoril pocit šťastia svojmu chorému bratovi Buddovi?

5. Čo nahradí chromému chlapcovi slúbené auto a ako obohatí jeho život?

6. Vysvetli vlastnými slovami: Darovať prináša väčšie šťastie ako byť obdarovaný. Je požehnaný ten, kto dáva...

Bábkové divadlo

1. Prečo v texte bábkovej hry nie je rozprávač?

2. Kde sa realizuje literárny text /text rozprávky/?

3. Čo majú spoločné divadelná a bábková hra? V čom sa líšia?

Divadelná a bábková hra Spoločné vlastnosti	Divadelná a bábková hra Rozdielne vlastnosti

4. Ktoré bábkové rozprávky poznáte? Ktoré bábkové divadlo ste navštívili? Aké druhy bábok ste videli na predstaveniach?

5. K obrázkom priradťte správne pomenovanie.

Marioneta



Javajka



Maňuška s nohami



Maňuška



Uškove starosti

Tak, deti vidíte aj náš macko Uško mal starosti. Ochorel mu kamarát zajko, o ktorého sa musel postarať, lebo ho bolel zúbok. Určite ste už niekedy stretli človeka, ktorý sa tiež necítil dobre a bolo mu veľmi zle. Možno, mal vysokú teplotu alebo mal len jednu ruku alebo mu chýbali obe dolné končatiny a to preto, že ten človek mohol mať nejakú vážnu chorobu napr. cukrovku alebo mal v minulosti nejaký tăžký úraz. Všetky takéto choroby majú svoje prejavy a príznaky. Takito ľudia žijú medzi nami a našou úlohou je o nich sa postarať, pomôcť im, aby sa im lepšie a ľahšie žilo. Nezabúdajte deti, že aj vám sa môže také niečo prihodiť, keď budete nezodpovedné, šantivé a z nepozornosti môžete tiež prísť k takému úrazu, dôsledkom čoho by ste mohli prísť o svoje zdravie. No ja však verím, že vy budete opatrné a budete si dávať dobrý pozor, aby sa vám nič zlé neprihodilo.

Nakresli divadlo o Uškových starostiah.



Napíš osnovu príbehu.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Domček, domček, kto v tebe býva ?

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden domček. Stál celkom sám v hustom lese. Nikto v ňom nebýval. Jedného dňa uvidela domček myška a opýtala sa: „Domček, domček, kto v tebe býva?“ Nikto neodpovedal. Myška vošla do domčeka a ostala v ňom bývať. Po čase zbadala domček žabka. Prišla k domčeku a pýta sa: „Domček, domček, kto v tebe býva?“ „Ja“, odvetila myška. „A ty si kto?“ „Ja som žabka. Môžem bývať s tebou?“ „Môžeš,“ povedala myška. Žabka vošla do domčeka a bývali v ňom spoločne. Zanedlho prihopkal k domčeku zajačik. „Domček, domček, kto v tebe býva?“ opýtal sa zajko. „My,“ povedali myška so žabkou. „A ty si kto?“ „Ja som zajačik. Môžem tu s vami bývať?“ „Môžeš.“ Zajko vošiel do domčeka a už v ňom bývali traja. Prišla k domčeku líška. Opýtala sa: „Domček, domček, kto v tebe býva?“ „My“, odvetili myška, žabka a zajačik. „A ty si kto?“ „Ja som líštička. Môžem tu s vami bývať?“ „Môžeš.“ Líštička vošla do domčeka a už v ňom bývali štyria. Išiel okolo domčeka vlk a pýta sa: „Domček, domček, kto v tebe býva?“ „My“ odpovedali myška, žabka, zajačik a líštička. „A kto si ty?“ „Ja som vlk. Môžem bývať s vami?“ „Môžeš“, odpovedali zvieratká. Vlk vošiel do domčeka a už tam bývali piati. Išiel okolo domčeka veľký medved' a pýta sa: „Domček, domček, kto v tebe býva?“ „My“ odpovedali myška, žabka, zajačik, líštička a vlk. „Môžem tu bývať s vami?“ opýtal sa medved'. „Si príliš veľký, do domčeka sa nezmestíš, ale keď chceš, môžeš bývať na streche“ ,povedali zvieratká. Medved' sa vyškriabal na strechu a Bum! prepadol sa do domčeka. Ale myška, žabka, zajačik, líštička a vlk stačili z domčeka utieť. Rozhodli sa, že si všetci postavia nový domček, ktorý bude lepší ako prvý.

Odpovedz na otázky podľa prečítaného príbehu.

Aký veľký bol podľa teba domček?

.....

Ako zvieratká zvládli spoločné bývanie?

.....

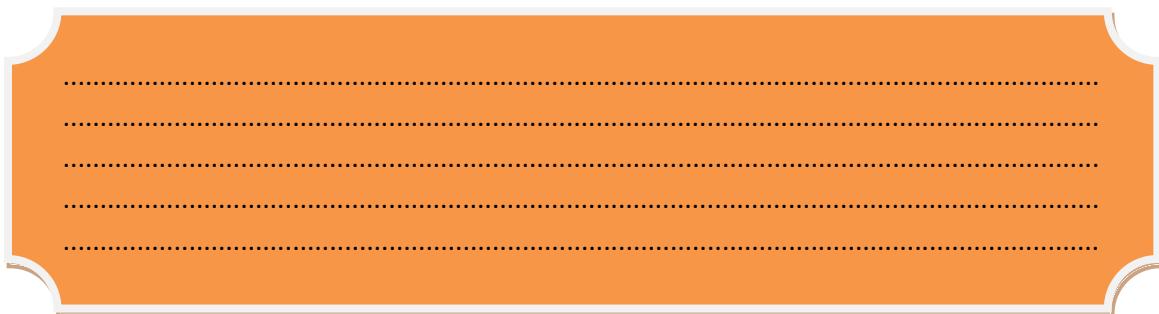
.....

Prečo myslíš, že zvieratká vedeli nájsť pre každého miesto, iba pre medveďa nie?



Čo iné mohli zvieratká medveďovi povedať, aby urobil?

O čom myslíš, že je tento príbeh a prečo?



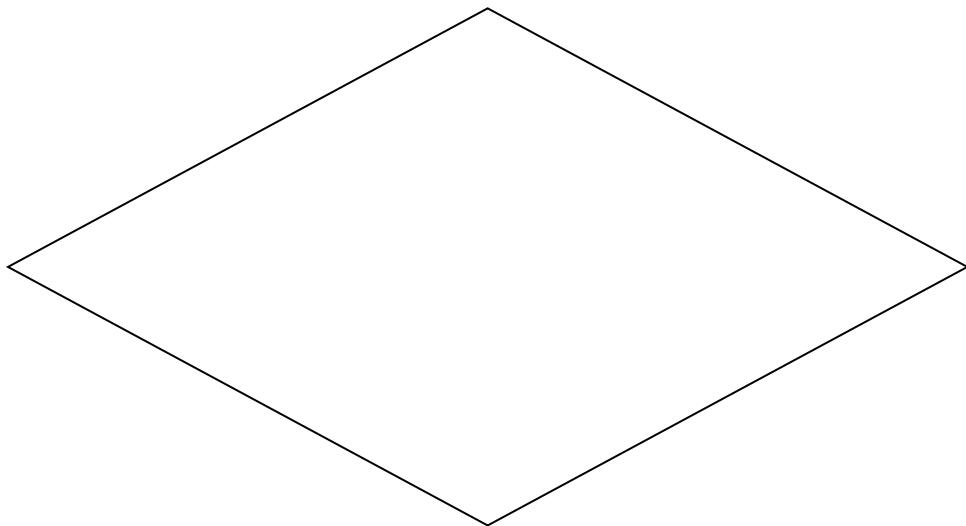
.....

.....

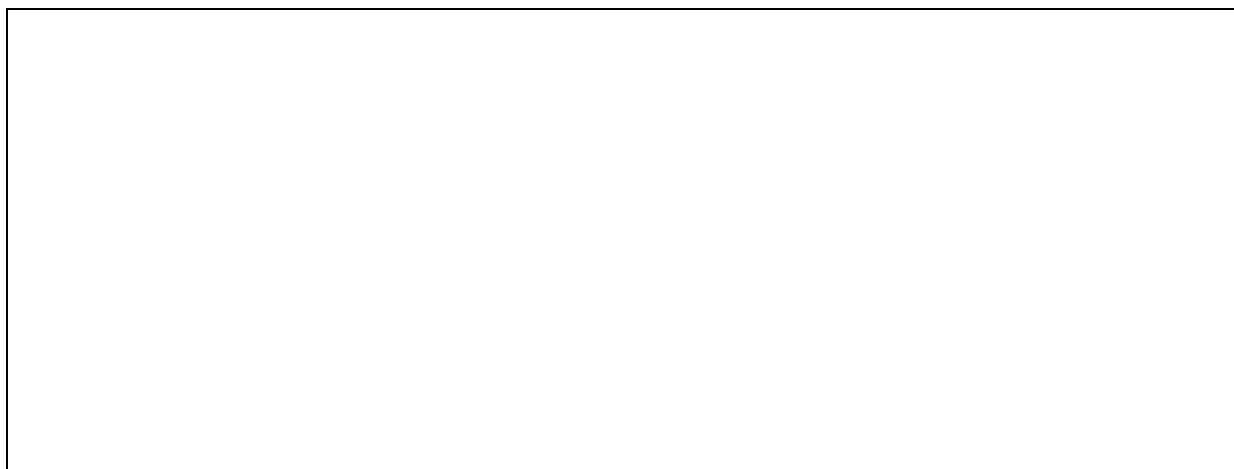
.....

.....

Ilustruj prečítaný príbeh.



Nakresli zvieratá z textu.



Ludová pieseň

1. Poznáte ľudové piesne, ktorých názov sa dotýka prírody a prírodných javov /slnko, mesiac, vietor, dážď, hory, stromy, rastliny...../?

2. Pozrite si dve nedokončené štvorveršové básničky. Dopĺňajte rozličné slová dovtedy, kym nebudeste úplne spokojní s výsledkom.

Vetríček maličký,

pohlad'

.....

.....

Vetrisko, chlapčisko,

kade ?

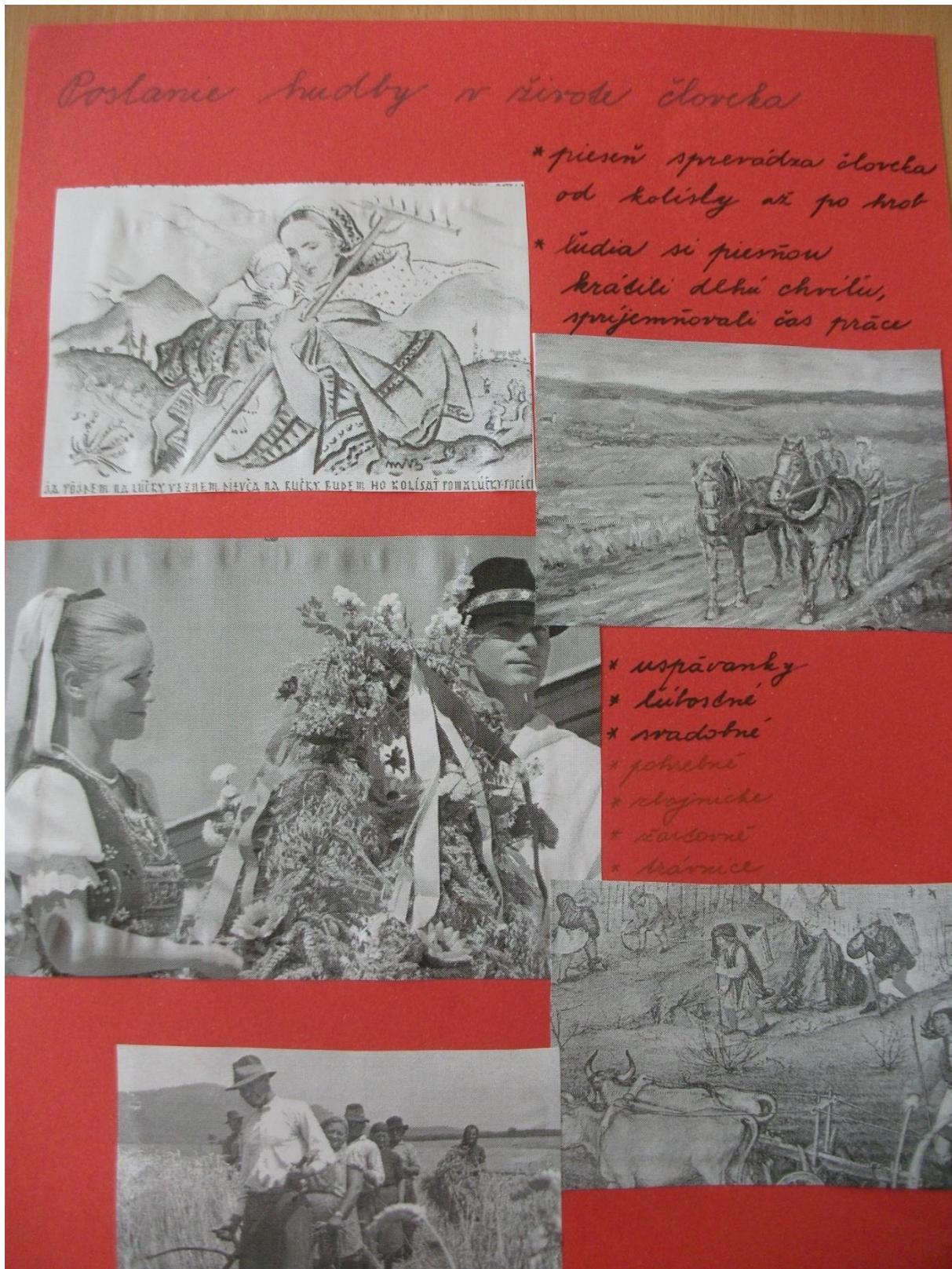
.....

.....

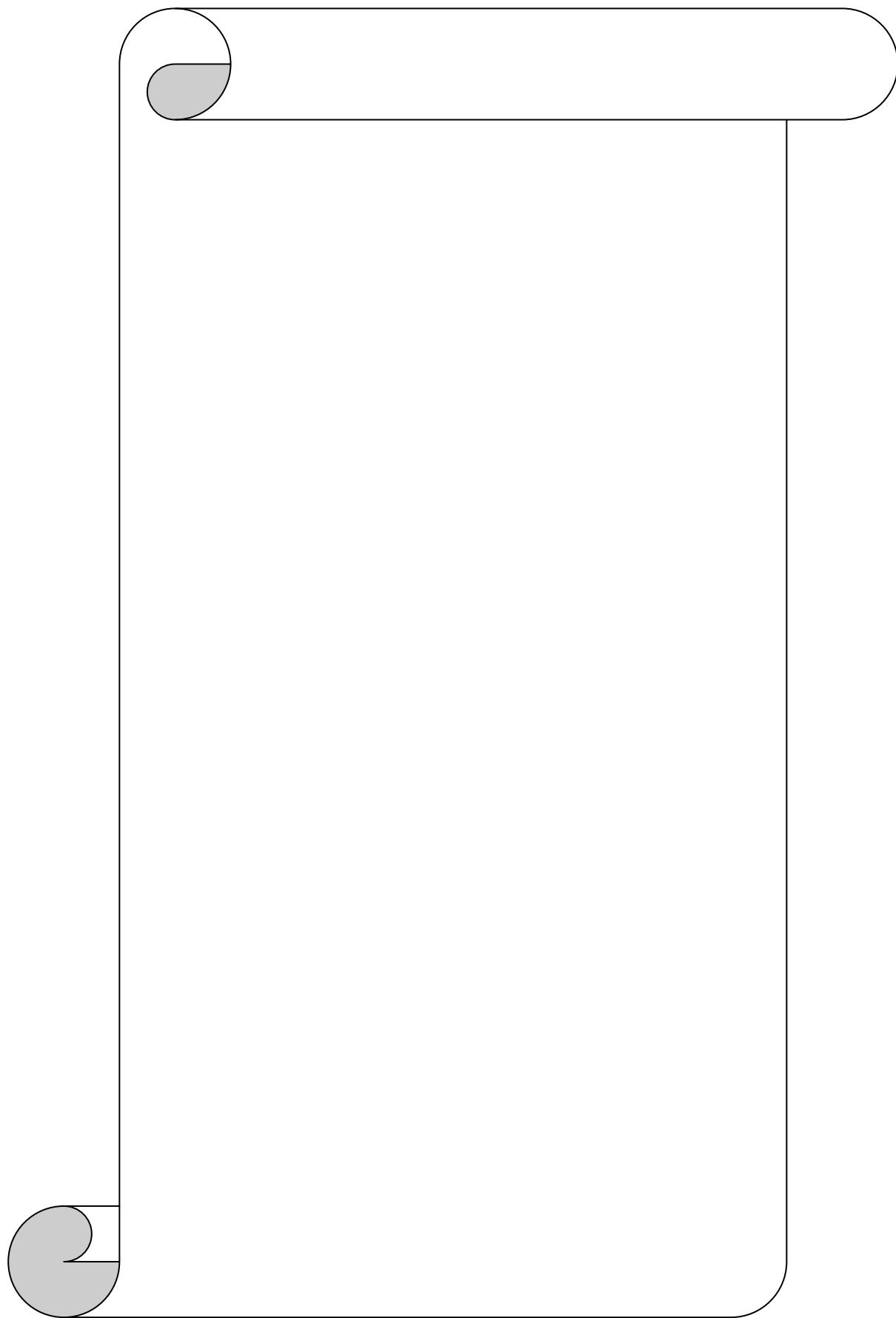
Tvorba plagátu

Vymysli plagát na tému: Poslanie ľudovej hudby v živote človeka.

Ukážka:



Môj vlastný plagát:



Oznámenie

Všetkým občanom mesta Prievidze oznamujeme, že 22. 4. 2013 o 14.00 hod. sa slávnostne uvedie do prevádzky cykloreštaurácia v Lesoparku na Kopaniciach. Dve hodiny pred otvorením sa uskutoční cyklistická túra z Prievidze do Pravence a späť. Cykloturisti si môžu vybrať kratšiu trasu cez les alebo dlhšiu po miestnej komunikácii.

Všetci zúčastnení dostanú pizzu a pol litra kofoly zdarma ako pozornosť podniku.

Čakáme na Vás, ktorí máte radi bicykle a zdravý životný štýl.

Úlohy

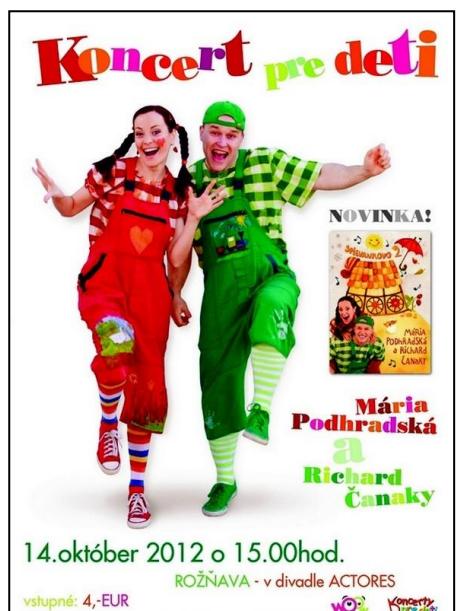
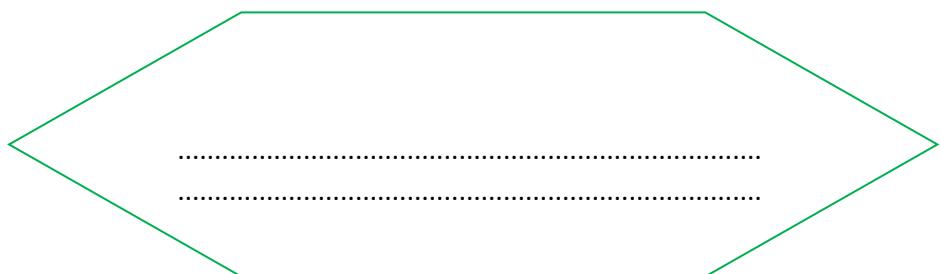
1. Uvedená ukážka koho informuje?

.....

2. Čo oznamuje?

.....

3. Kde a kedy?



4. Pozri si oznanenie a z daných údajov vytvor nové.

Kedy? 21.6.2014

Kde? Spišské divadlo

Čo? Hudobný koncert

Pozvánka

Športový turnaj detí a rodičov

Ako áno, ako nie, je tu naše mámenie.

Pozývame všetky deti, podťte s nami na preteky.

Môžete vyhrať super ceny, no i účasť sa tu cení.

Základná škola Hroncová 23, Vás srdečne pozýva na športový turnaj detí a rodičov.

Kedy? 12.5.2014 o 12:00

Kde? V telocvični a na školskom dvore: ZŠ Hroncová 23, Košice

Čo sa bude diat? Súťažiť sa bude v kategórii: futbal, basketbal, vybíjaná.

Tešíme sa na vás.



1. Pozorne si prezri pozvánku, komu je určená?

2. Kto na akciu pozýva?

3. Aké základné údaje musia byť na pozvánke?

4. Napíš na čo sa používa pozvánka? (Aký je jej význam?)

Stupňovanie príavných mien

1. Vieš doplniť ustálené prievnania?

Vyber si z nasledujúcich podstatných mien:

ruža, ocot, uhorka, ľad, pivónia, med, cukor, smrť, ľalia, sklo, žaba, mlieko, prútik.

sladký ako	
červený ako	
hluchý ako	
bledý ako	
biely ako	
tenký ako	
rýchly ako	
čistý ako	
studený ako	

2. Utvor z príavných mien

**múdry, šikovný, nemotorný, pomalý, milý, lenivý, dobrý, hlúpy, závistlivý, usilovný,
skúpy pekný**

dvojice ľudských vlastností, ktoré sa môžu vyskytovať v rovnakej miere. Napríklad - Je rovnako pekná ako múdra.

3. Vety v tejto úlohe obmeň tak, že od protikladného prídavného mena utvoríš 3. stupeň
Napríklad: *Títo páni neboli už najmladší. Títo páni už boli starí. Dnes som smutný.*
Prívarok je studený. Máš riedke vlasy. Vaše deti majú zlé správanie. Pozemok je malý. Tá knižka je hrubá. Tigre sú dnes hladné.
-
-
-
-

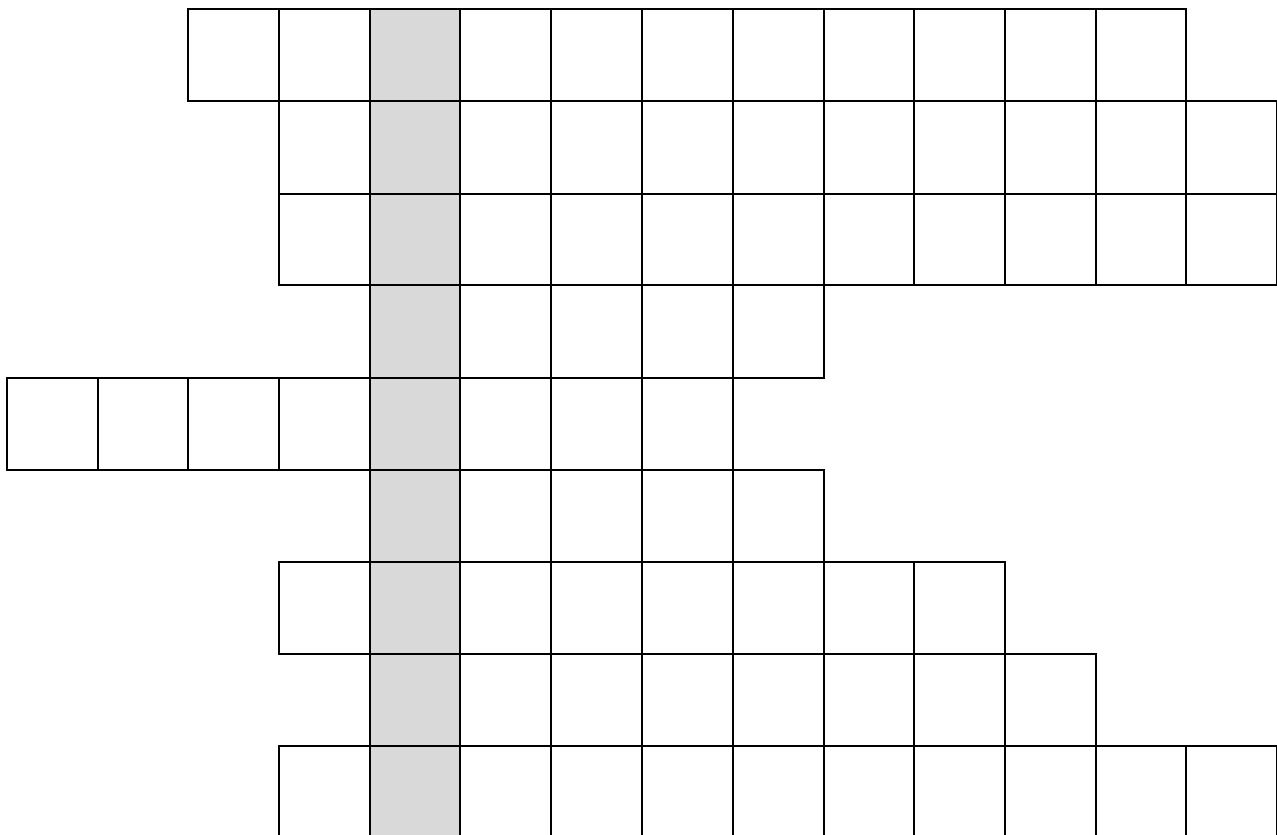
4. Porovnaj opísané vlastnosti javov v dvojici a) - b). Na porovnanie použí 2. stupeň vhodných prídavných mien.

Napríklad:

- a) Tatranský národný park má rozlohu 510 km štvorcových
 - b) Národný park Nízke Tatry má rozlohu 811 km štvorcových. - Národný park Nízke Tatry je rozložitejší ako Tatranský národný park.
-
- a) Družica oblietajúca Zem letí rýchlosťou asi 8 km/s.
 - b) Zem sa otáča okolo Slnka rýchlosťou 29.8 km/s.
-
- a) Kremeň má v Mohsovej stupnici tvrdosti stupeň 7.
 - b) Diamant je nerast so stupňom tvrdosti označeným číslo 10.
-
- a) Rieka Volga má dĺžku 3 531 km.
 - b) Dunaj meria 2 850 km.
-
-
-
-

5. Ktorý kút Zeme je Slovákom najmilší? Od prídavného mena utvor najsúčasnejším tvar 2. Stupňa. Potom ho umiestni v doplňovačke tak, aby ti v stĺpci tajnička vyšla správna odpoveď na vstupnú otázku.

**hustý, ostrý, slobodný, dokonalý,
nízky, kyslý, pohotový, poslušný, vel'ký**



Povest' O troch prútoch

O kráľovi Svätoplukovi sa na Slovensku napísalo veľa povestí, jednou z najznámejších je povest' O troch prútoch.

Kráľ Svätopluk mal troch synov, ktorí sa neustále medzi sebou škriepili, kto bude vládnut' v krajine po smrti otca. Bývalo zvykom, že vladárom sa stal vždy najstarší syn. Synovia kráľa Svätopluka však chceli vládnut' všetci.

Ked' kráľ ležal na smrteľnej posteli, dal si ešte naposledy zavolať svojich synov. Povest' hovorí, že im prikázal priniesť tri prúty. Otec podal viazaničku prútov najstaršiemu synovi a povedal mu, aby ju zlomil. Ten sa pokúšal, ale viazanicu prútov sa mu zlomiť nepodarilo. Potom podal kráľ viazanicu strednému synovi, ani jemu sa to však nepodarilo. Dokonca ani najmladší nemal dosť sín, aby prúty zlomil. Potom starý kráľ zobrajal viazanicu a prúty rozdelil. Každému synovi dal jeden. Synovia teraz poľahky prúty polámali. Vtedy im otec podľa povesti povedal: „Synovia moji, ak budete žiť svorne a vzájomne si budete pomáhať, budete silní a nijaký nepriateľ vás nepremôže. Tak, ako ste ani vy nemohli zlomiť tie tri prúty, ked' boli zviazané spolu. Ak však budete nesvorní, budete sa hádať a ríšu si podelíte na kúsky, nepriateľ vás poľahky ako ten prút premôže a vy zahyniete.“

Bratia sa po týchto mûdrych slovách zmierili a kráľ Svätopluk odovzdal moc nad Veľkomoravskou ríšou do rúk najstaršieho syna.

1. Doplň Povesti majú vo svojom obsahu napriek reálnemu jadru aj veľa _____ javov. Povesti vznikali _____ v minulosti.
2. Čím sa povesti líšia od rozprávok?

3. Charakterizuj kráľa Svätopluka.

4. Skús vyjadriť najkrajší pocit z čítania povesti ilustráciou.

5. Prirad', čo patrí k sebe.

Heraldické

viažu sa k určitému miestu alebo rozprávajú o zaujímavej udalosti spojenej s daným mestom

Miestne

opisujú významné udalosti národných dejín s sú prameňom lepšieho poznania minulosti

Historické

vysvetľujú pôvod erbov

Hádanky

1. Uhádneš, čo je to?

1) Čo beží bez nôh?

2) V každom rožku trošku a v prostriedku najviac.

3) Lezie, lezie po železe. Nájde dierku, donej vlezie.

4) Ktorý dom je bez dreva, bez tehál a kameňa?

5) Do čoho nemôžeme vyvŕtať dieru?

6) Štyri rohy, žiadne nohy, chodí to, stojí to, čo je to?

7) Šilo, bilo, po vode chodilo a nikdy sa neutopilo.

8) U dievčat som v nenávisti, lebo nikdy nesklamem, a predsa ma rady majú.

9) Po šírom sa mori točí, ani mak sa nezaruci, hvízda a písťalky nemá, počuje ho i púšť nemá.

10) Po hlave ma bijú, pod kamene dajú, cez oheň a vodu prejdem, nožmi ma režú – a predsa celý svet živím.

11) Poznám dvanásť sestier, v jednej postieľke ležia a žiadna na kraji.

12) Viem ja jeden strom, na ňom dvanásť konárov, na každom konári štyri halúzky, na každej halúzke sedem listov.

2. Vymysli svoju hádanku.

3. Vtipné pomenuj nejaký predmet alebo jav vo svojej triede.

Pozor! Vtipnosť nemôžeme zamieňať s neslušnosťou!

4. Zostala by hádanka hádankou, keby si predmety a javy, ktoré majú iní uhádnuť pomenoval priamo?

Príslovia

1. Dve časti výrokov sa pomiešali. Prirad' ich k sebe podľa správneho významu.

Kto včera klamal,

sám do nej spadne.

Kto chce žat',

polovicu máš hotovo.

Len s chut'ou do toho,

musí siať.

Kto hlboko orie,

sám sebe škodí.

Kto druhému jamu kope,

zlato vyoráva.

Kto neskoro chodí,

tomu zajtra neuveria.

Komu niet rady,

rozumu sa drž.

Ľudí sa rod',

tomu niet pomoci.

Aká práca,

sám seba bije.

Kto lenivo žije,

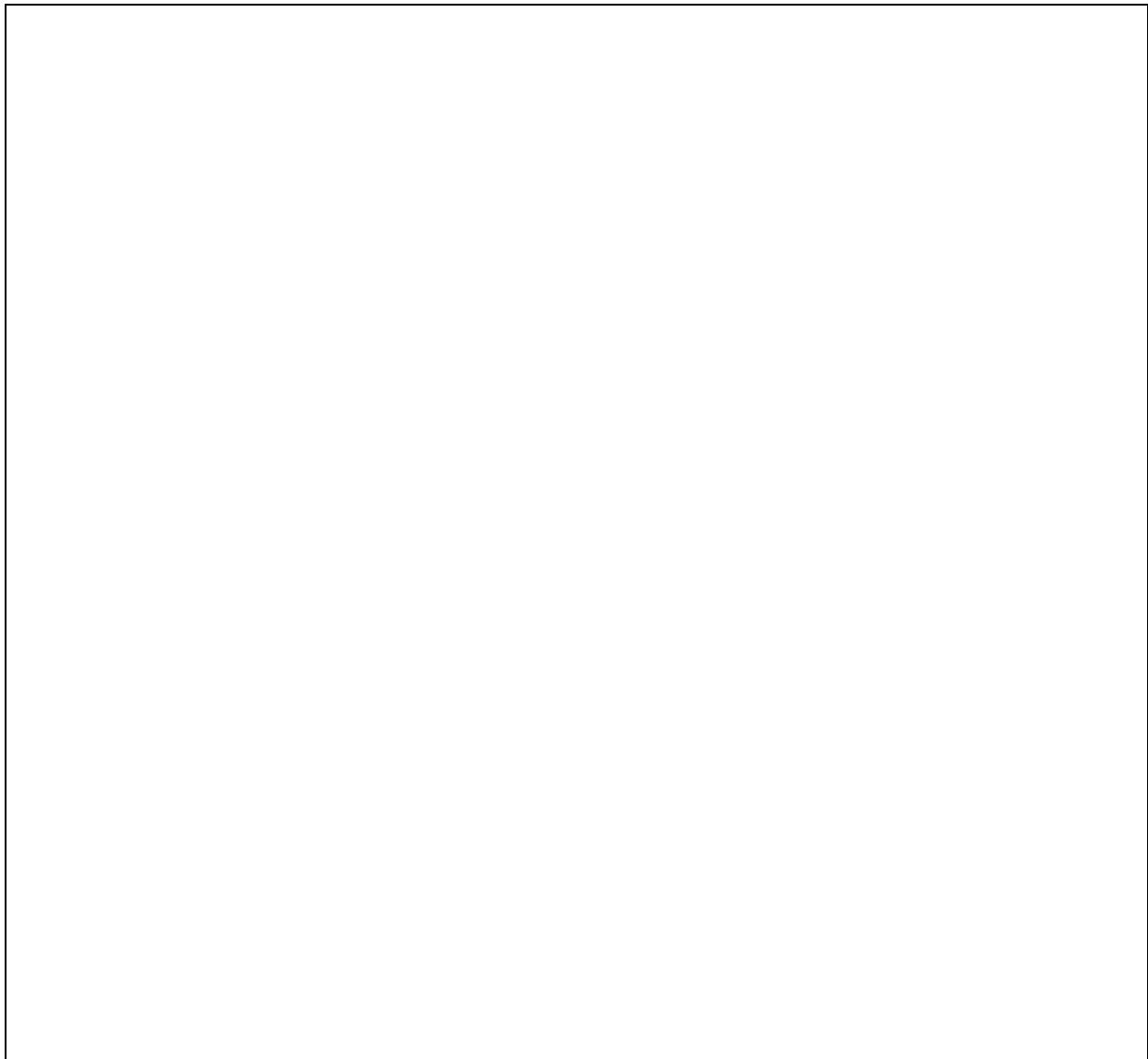
taká pláca.

2. Vyber si jedno príslovie a vysvetli, aké ponaučenie sa v ňom skrýva.

Príslovie: _____

Ponaučenie: _____

3. Skús vlastnou kresbou vyjadriť nejaké príslovie.



Porekadlá

1. Vysvetli svojimi slovami akú životnú skúsenosť vyjadruje dané porekadlo.

Proti veku nieto lieku.

Ani človeka sa nebojí.

Akoby jeden druhému z oka vypadol.

Ked' netečie, aspoň kvapká.

O tom už aj vrabce na streche čvirikajú.

Pranostiky

1. Vysvetli myšlienku ukrytú v daných pranostikách.

Studený máj, v stodole raj.

Katarína na ľade, Vianoce na blate.

Ked' je suchý február, je suchý august.

Margita muchám vrece rozvázuje.

Na Tri Krále mnoho hviezd – mnoho zemiakov.

Lucy Maud Montgomeryová - Anna zo Zeleného domu

Nie sú zelené - sú škaredé, hnedé a sivé. Prečo ich ľudia nazývajú zelené? Ale - ale - Matej to je pre mňa? Ach, Matej!"

Matej rozpačito vybral šaty z balíka a podal jej ich s ospravedlňujúcim pohľadom upretým na Marillu- Tá predstierala nevšímavosť a napĺňala čajník, no kútikom oka so záujmom pozorovala celý výjav. Anna vzala šaty do rúk a v úctivom tichu sa na ne pozerala. Ach, aké boli pekné - z utešenej mäkkej hnedej lesklej hodvábnej látky. Sukňa bola elegantne naberaná a so všitými gumičkami, živôtik starostlivo vypracovaný podľa poslednej módy s malým volánom z prieľadnej čipky pri krku. Ale rukávy - tie boli korunou všetkého! Mali dlhé manžety a nad nimi dve prekrásne naberania oddelené radmi gumičiek a mašlí z hnedej hodvábnej stužky.

"To je vianočný darček pre teba, Anna," povedal Matej placho.

Úlohy:

1. Vypíš z úryvku priamu reč.

2. Svojimi slovami opíš šaty, ktoré daroval Matej Anne k Vianociam.

3. Z 2. Odseku ukážky vypíš akostné prídavné mená.

4. Od príavných mien z 3. úlohy utvor 2. a 3. stupeň.

5. V 1. odseku sa opakuje jedno podstatné meno ženského rodu. Nájdi ho a urč jeho skloňovací vzor.

6. V 1. odseku sa opakuje podstatné meno mužského rodu, životné. Nájdi ho a urč jeho skloňovací vzor.

7. Utvor antonymá k daným príavným menám.

pekné –
mäkký –
ostrý –
chorý –
malý –
dlhé –
vysoký –
biela –

Podstatné mená

1. Vyhľadajte a podčiarknite podstatné mená

Vladko cestuje v lete s oteckom a mamičkou po Slovensku. Prezerajú si pamiatky v mestách a obdivujú prie hrady na rieках. Cestujú na bicykli, vlakom, no najradšej chodia pešo. Ľahké topánky, plecniak na chrbát, plášť do dažďa a hor sa na cestu. Aké krásy vidia v našich horách. Vladko si niekedy myslí, že už všetko pozná. Ale otecko sa smeje, že sa ešte načaká, lebo naša krajina je veľká.

2. Roztriedťte podstatné mená podľa rodu. Píšte ich v základnom tvare.

1. mužského rodu: _____

2. ženského rodu: _____

3. stredného rodu: _____

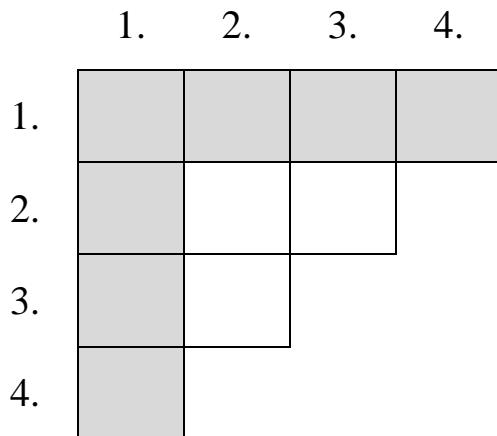
3. Vylústi čo sa ukryva v prešmyčkách.

NÁME
VÁSLO
VAMENUJÚPO
RÉKTO
TINOSULANT
ÚS
DAVPRÍNÉ

AS
MEPÝTA
NA
NOSTIVLAST
KOVOTÁZ
ÉKA?
ÁKA?
ÝKA?

Vzory mužského rodu

1. Vyrieš roháčik.



Legenda:

1. TAJNIČKA
2. Lepidlo
3. A podobne (skratka)
4. Jedna z obojakých spoluhlások

2. Napíšte v nominatíve množného čísla životné podstatné mená:

	Nominatív množného čísla
princ	
brat	
uko	
priateľ	
braček	
otec	
sused	

3. Zatriedťte podstatné mená do vzoru dub alebo stroj.

voz, dvor, sklad, klinec, list, sud, plameň, kľúč, háj, dar, olej, drôt, závej

Dub: _____

Stroj: _____

4. Slová v zátvorke dajte do správneho tvaru.

Stojí ako strašidlo v /mak/ _____. Kuchárka našla mrkvu pri /zeler/
_____. Na /tanier/ _____ bolo chutné jedlo.

Ubytovali sme sa v /hotel/ _____. Na /roh / _____ ulice
svieti pouličná lampa.

5. Doplňte

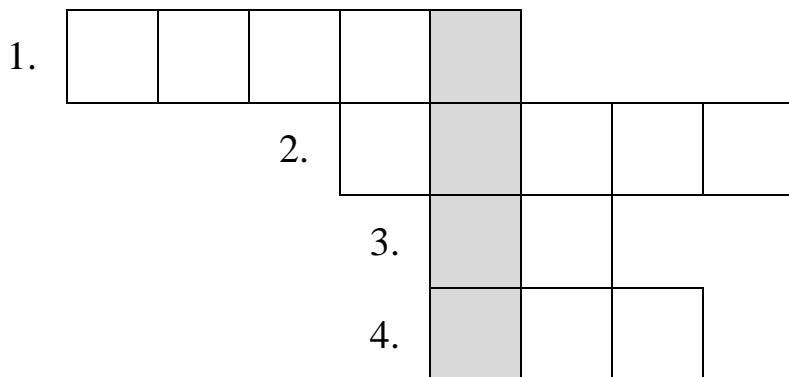
viacerí chlap_____, o slávnom hrdin_____, pri jednom chlap_____, na stroj_____,
s chlap_____, novými plášt'_____, splašenými kŕdl'_____.

6. Od podstatných mien utvorte lokál jednotného čísla a nominatív množného čísla.

	Lokál jednotné číslo	Nominatív množné číslo
bicykel		
močiar		
papier		
január		
kufor		

Vzory ženského rodu

1. Vyrieš tajničku.



Legenda:

1. Mláka iným slovom
2. Jedna zo svetových strán
3. Predložka
4. Opak nesúhlasu

2. Vyrieš tajničku.

1. 2. 3. 4. 5.

Legenda:

1. Eskimácky príbytok
2. 3. osoba jednotného čísla od slovesa spať
3. Obyvatelia Česka
4. Jeden z rodičov
5. Ženské meno

3. Utvor otázky na dané slová v krížovke.

1.	CH	L	A	D
2.	L	O	K	Á
3.	L	Á	S	K
4.	D	Y	Ň	A

Legenda:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4. Utvor otázky na dané slová v krížovke.

1.	K	O	S	T	O	L			
2.	N	O	M	I	N	A	T	Í	V
3.	S		M	R	E	K			
4.	Ť		A	V	A				

Legenda:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Vzory stredného rodu

1. Vyrieš roháčik

	1.	2.	3.	4.	5.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Legenda:

1. TAJNIČKA
2. Otília v Datíve zdrobnenina (odzadu)
3. Základná číslovka
4. Ukazovacie zámeno
5. Predložka (Lokál)

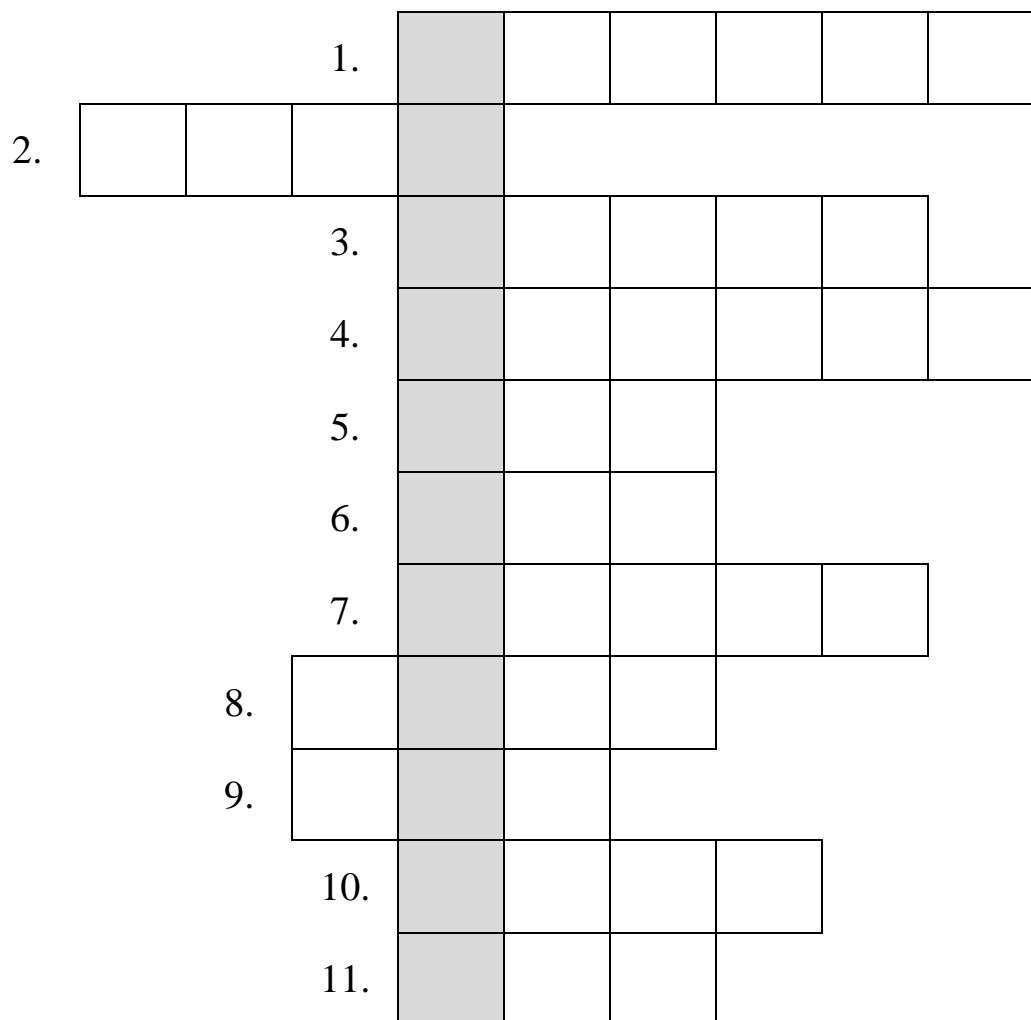
2. Vylúšti doplňovačku. Podstatné mená stredného rodu zakončené na samohlásku l sa skloňujú podľa vzoru ... (riešenie v doplňovačke).

1. 2. 3. 4. 5.

Legenda:

1. Zožni
2. Obchodný dom
3. Predložka (zložená)
4. Webová stránka používaná na chatovanie
5. Vonkajšia pokrývka tela vtákov

6. Vyrieš tajničku.



Legenda:

1. 1. stupeň od slova najvyšší
2. Podstatné meno buk v nominatíve plurálu
3. Jedna zo svetových strán
4. Prúdenie vzduchu
5. Ozvena iným slovom
6. Antonymum k podstatnému menu noc
7. Opak špinavého
8. Jeden zo vzorov pre podstatné mená ženského rodu
9. Súhlas
10. Nástroj na šitie
11. Prvá žena

7. Vyrieš tajničku.

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Legenda:

1. Časť ruky
2. Synonymum k slovu pozerať
3. Jeden z pádov (Koho? Čo?)
4. Antonymum k slovu ráno
5. Druh psa (plemeno)
6. Nádoba na kvety

Slovesá

V umývadle zurčí voda. Martin si plným prie hrstím osviežuje tvár. Matka stojí pri ňom s uterákom. Sestra drží v rukách čistú košeľu a potom všetci traja prechádzajú do izby.

1. Vypíš z textu slovesá.

2. Ktorými otázkami sa pýtame na vyznačené slová?

3. Napíš slová v základnom tvaru.

Ako voláme základný tvar?

4. Ako voláme ohýbanie slovies?

5. Vyčasuj sloveso držat'.

Použité zdroje

1. https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT6-FJeBNerpTDPigkP0t97fK3RVQXnbKlmfS-y_Lpn7xX222OY
2. http://www.drevenedomecky.cz/fotky12288/fotos/_vyrn_148151999.jpg
3. <http://semasas.blogs.sapo.pt/arquivo/marioneta-thumb.jpg>
4. <http://www.babkovedivadlo.eu/img/p/1365-1900-thickbox.jpg>
5. <http://www.imaginaria.com.ar/17/7/2-de-abril.htm>
6. http://www.ecav.sk/?p=archiv_ecav/scitanie2011/aj_Lubomir_feldek_je_evanjelik
7. <http://skolskyservis.teraz.sk/zaujimavosti/krista-bendova-tvorba-detи-profil/1229-clanok.html>
8. <http://www.litcentrum.sk/slovenski-spisovatelia/maria-durickova>
9. <http://static.roznav.sk/image/img-6348.jpg>
10. <http://www.kacbasket.sk/Data/Sites/1/images/UvodnyObr.jpg+>
11. <http://www.slovakiasite.com/sk/povesti.php>